

Jaap Taapken

Vogelfotoparade 2012

Vogelfotoparade, waartoe en hoe

De Stichting Het Vogeljaar organiseert de jaarlijkse Jaap Taapken Vogelfotoparade om een inspirerende indruk te geven van het beste werk van Nederlandse en eventueel Belgische vogelfotografen. De mededingende foto's moeten vogelsoorten laten zien die in Nederland en/of België kunnen voorkomen, als broedvogel, wintergast, doortrekker en pleisteraar of sporadisch als dwaalgast zoals bijvoorbeeld een Grijskopspecht, Rotskruiper of Sneeuwuil.

Het gaat hierbij om de eer, het goede voorbeeld en de waarde voor natuurbeleving en -bescherming. Om het belang hiervan te onderstrepen en als stimulans en erkenning voor de inzet en prestaties van de fotografen is aan de eerste prijs een geldbedrag verbonden van €350,-, aan de tweede prijs een bedrag van €200,-, aan de derde prijs een bedrag van €125,- en aan de vierde prijs een bedrag van €75,-. Bovendien is er een publieksprijs, waaraan een bedrag van €125,- is verbonden. De publieksprijs wordt toegekend door middel van een stemming onder de bezoekers aan de prijsuitreiking met expositie van alle foto's plus vogellezing in De Schaapskooi in Schoonrewoerd, dit jaar op zaterdagmiddag 30 maart.

De jury bestaat uit de redactie van *het Vogeljaar*, bijgestaan door enkele bekende vogelfotografen. Sinds een aantal jaren jureren ook de eventuele partners mee, die geen bezwaar hebben om mee te komen

naar dit traditioneel gastvrije en geanimeerde huiskamertreffen bij Agnes en Willem Werkman in Hedel. Zij zijn opgenomen in de jury vanuit de gedachte dat oordelen over de zeggings- en aantrekkingskracht van vogelfoto's, die zo wezenlijk zijn voor interesse en draagvlak voor vogelonderzoek en vogelbescherming, niet exclusief voorbehouden dient te zijn aan ornithologische en vogelfotografische insiders, maar dat ook de mening en de emotie van geïnteresseerde leken hierbij mee moet wegen.

Jury en werkwijze van 2012

Aan de Jaap Taapken Vogelfotoparade 2012 namen negentien vogelfotografen deel met in totaal 85 foto's. Dat zijn evenveel fotografen als in 2011, met in totaal twee foto's meer. Wij hopen dat hiermee een gunstige trend van grotere belangstelling is ingezet, na een gemiddeld aantal van dertien deelnemers met 61

Deze foto van een Beflijster eindigde net bij de beste tien, met één punt.
Foto: Ronald Huyssen.

Groenpootruiter.
Foto: Herman van der Hart.

Vechtende Kleine Zilverreigers.
Foto: Henk Bokhorst.

foto's in de periode van 2001 tot en met 2010.

De jury bestond dit jaar uit de bestuurs- en redactieleden Martin Boekhoudt, Dick Jonkers, Rob van Schagen, Wim Smeets, Gerbert Strang en Willem Werkman, de vogelfotografen Koos Dansen en Hans Schouten en de partners en gezinsleden Leny Brak, Antoinette Hofste, Nellie van Schagen, Iris Smeets, Merian Strang, Nienke Strang en Agnes Werkman. Voorheen kwam de jury discussiërend en

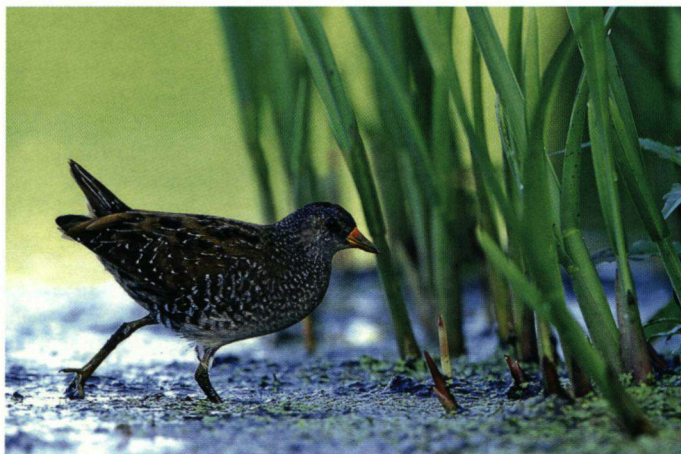
debatterend tot een conclusie, met als voordeel interessante inhoudelijke argumentatie over technische en artistiek-esthetische aspecten. Een nadeel was echter dat hierbij extraverte en assertieve juryleden veel meer in de melk brokkelden dan meer introverte en bescheiden collega's. Daarom wordt nu, om ieders mening evenwaardig tot zijn recht te laten komen, een 'one person one vote'-systeem gehanteerd. Hierbij geeft elk jurylid individueel op stembriefjes aan

Jaap Taapken

De Jaap Taapken Vogelfotoparade eert met deze naam de bekende en kleurrijke veldornitholoog en vogelbeschermers Jaap Taapken (1925-2001), winnaar van de Gouden Lepelaar en de Zilveren Anjer. Jaap Taapken was - vooral als vrijwilliger - initiatiefnemer en drijvende kracht in onder meer het Nederlandse en Europese vogelringonderzoek en in de Stichting Het Vogeljaar. Hij onderscheidde zich als vlot en inspirerend schrijver, fotograaf en communicator en als natuur- en buitenman in hart en nieren, die ook nog tot driemaal toe de Elfstedentocht uitreed.

Deze foto van een Porseleinhoen behaalde een gelijk aantal punten als een andere opname van dezelfde maker.

Foto: Lesley van de Loo.

Zwarte Wouw in duikvlucht.
Foto: Jelle de Jong.

welke twee van een cluster van zeven of acht samen getoonde foto's hij of zij de beste vindt. De foto's met de meeste nominaties gaan door naar de volgende ronde. Uiteindelijk leidt dit, na een ontdebberingsronde bij meerdere foto's van één fotograaf, tot een finale waaraan tien foto's van tien fotografen deelnemen. In deze finale geeft ieder jurylid aan welke drie foto's hij of zij het beste vindt, waarbij nummer één vijf punten krijgt, nummer twee drie punten en nummer drie één punt. In deze laatste stemronde noteren de juryleden bij hun favorieten ook een motivering, waarin zij de in hun ogen sterke aspecten en eventuele tekortkomingen verwoorden.

De beelden

Dan naar de feitelijke jurering van 2012. Spannend om de foto's in groepen van

zeven of acht voor het eerst onder ogen te krijgen. Gemiddeld zien wij al snel een heel goed niveau. Veel foto's tonen gelukkig actie, kenmerkend gedrag, voedsel zoeken, zingen, rivaliteit, paarvorming. Maar er zijn zo te zien ook nog veel statische foto's bij, waarop de vogel rust, poseert en vaak ook nog eens in de lens kijkt. Zie hierover de tip aan het slot van dit juryrapport. Na afloop hebben wij geteld hoeveel foto's passieve en hoeveel foto's actieve vogels laten zien. Van de 85 foto's zijn er 26 min of meer statisch en 59 actief. Van deze 59 zingen er zes, zestien zijn in interactie met een soortgenoot of andere vogel en op maar liefst twintig zien we vliegende vogels. Dit laatste hangt ongetwijfeld samen met de toegenomen technische mogelijkheden van de laatste jaren, waardoor we er vaker en beter in slagen om actie en snelheid scherp of scherp

Een paartje Baardmannetje in het riet.
Foto: Jan van Holten.

genoeg vast te leggen.

Er is een grote verscheidenheid aan sfeer en benadering. Soms een vogel of vogels als hoofdelement in een bijpassend landschap, zoals de latere derde-prijswinnaar Grote Gele Kwikstaart in beek met stroomversnellinkje of de Gierzwaluwen boven Grouw van Ruurd-Jelle van der Leij, die in de voorrondes bleef steken, dan weer een vogel of vogels die wel erg krap in het beeldkader zijn geperst zoals de verder prachtige Geoorde Futen van Lesley van Loo. Deze kreeg in de voorronden evenveel punten als een andere foto van dezelfde maker, het Porseleinhoen. Toen het tussen deze twee foto's ging om een finaleplaats, moest die van de Geoorde Futen het tegen tegen die van het Porseleinhoen afleggen. Ook opvallend zijn de soms grote contrastverschillen. Zie hierover de tweede tip aan het slot. Gaandeweg beluisterden wij opmerkingen als: 'Jammer dat die Sperwer met Zwartkop (van Han Bouwmeester) zo donker is zonder doortekening; typisch een foto die er op het computerbeeldscherm nog wel goed uit komt, maar in print of druk te veel kwaliteit verliest'. Verder de constatering

dat een boeiend en uniek gebeuren, zoals de Boomvalk met Huiszwaluw van Herman van der Hart, niet automatisch leidt tot een topfoto. Soms waren er ook uitingen van spijt bij juryleden over foto's die net niet de finale haalden, zoals het geval was met de Zwarte Specht die door een wit besneeuwd bos vliegt, ook door Han Bouwmeester.

De uitslag

Na alle voorrondes en de finale konden wij de eindbalans gaan opmaken, met het volgende resultaat:

De **tiende plaats** is voor Ronald Huijsen met zijn 'Beflijster'; deze foto kreeg in de finale één punt.

Op de **negende plaats** komt Herman van der Hart met zijn 'Groenpootruiter' die totaal drie punten verwierf.

Op de **achtste plaats** Henk Bokhorst met zijn 'Kleine Zilverreigers vechtend' die vier punten behaalde.

De **zevende plaats** is voor Lesley van Loo met zijn 'Porseleinhoen' met zeven punten

De **zesde plaats** voor Jelle de Jong met 'Zwarte Wouw duikt' met acht punten

Op de **vijfde plaats** komt Jan van Holten met zijn 'Baardmannetje, paartje' met negen punten. Jurycommentaar: Een plaat waarop vogelpaar en biotoop volmaakt harmoniëren.

De **vierde plaats** en daarmee vierde prijs komt toe aan Peter Soer met zijn 'Jan-van-gent, Scheveningen' met totaal elf punten. Deze foto is door vijf juryleden als één van de beste drie foto's beoordeeld en door één jurylid als beste. Het jurycommentaar luidt: stoere vliegkunstenaar in zijn element; kracht van de natuur, prachtige sfeer.

De **derde prijs** is voor Marcel van Kammen met zijn 'Grote Gele Kwikstaart in beek'; deze kreeg 22 punten, werd door zes juryleden als één van de beste drie gezien en door drie juryleden als beste foto. Jurycommentaar: Vogel in volmaakte harmonie met het beekmilieu om hem heen; het lijkt wel een schilderij. Ruurd-Jelle van der Leij wint de **tweede prijs** met zijn 'Roerdomp met Veldmuis'. Deze foto kreeg 33 punten, werd door negen juryleden als één van de beste drie foto's beschouwd en door vijf juryleden als beste. Jurycommentaar: verzadigde kleuren, mooie compositie, haarscherp,

Deze foto van een Jan-van-gent bij Scheveningen haalde de vierde plaats. Foto: Peter Soer.

uniek moment dat laat zien dat de Roerdomp niet alleen watervisser maar even-goed landjager is.

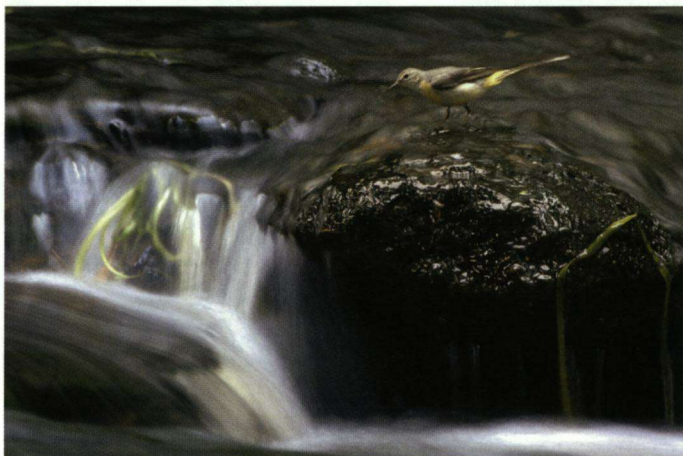
De **eerste prijs** is gewonnen door een glansrijke recidiviste in deze wedstrijd, tegelijk de enige vrouw in deze ranglijst, samen met haar man Henk zeer actief in de Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, niemand minder dan Joke Stuurman-Huitema met haar prachtige 'Braamsluiper' met een totaal van 37 punten. Deze foto werd door dertien juryleden als één van de beste drie van de tien finalisten gezien en door vier juryleden als beste. Jury-commentaar: voldoet aan het ideaalbeeld van een zingende Braamsluiper, vol overgave, donzig en zacht in een stekelige Duindoorn.

Twee tips tot besluit

Het wordt al aangegeven bij de wedstrijd-

voorwaarden: stuur actiefoto's in, beelden waarop één of meer vogels foerageren, baden, drinken, poetsen, zingen, elkaar het hof maken, bakkeleien, landen (liever dan opstijgen want dat suggereert vooral als ze wegvliegen gemakkelijk vlucht voor de fotograaf), of bijvoorbeeld waarop een oudervogel een al uitgevlogen jong voert. De moderne camera's zijn beter dan ooit geschikt om actie te volgen en scherp of scherp genoeg vast te leggen. Een statisch portret zegt zoveel minder, zelfs als het gaat om een droomvogel, zoals bijvoorbeeld een weergaloze Wielewaal, Scharrelaar of Ruigpootuil.

De tweede tip is: selecteer bij voorkeur zachte maar wel scherpe beelden. Vaak is het contrast van foto's in de volle zon bij goed zicht te hard en daardoor minder fraai. Dit geldt natuurlijk vooral in zwart-witsituaties zoals met zilverreigers of

De derde prijs is voor deze foto van een Grote Gele Kwikstaart in een beek. De vogel is in volstrekte harmonie met het beekmilieu. Foto: Marcel van Kammen.

De foto van een Roerdomp met een Veldmuis in de bek werd bekroond met de tweede prijs.
Foto: Ruud-Jelle van der Leij.

Lepelaars of met een merelman in de sneeuw. Zoek naar vogelfoto's die zijn gemaakt op momenten dat de zon bijna doorkomt of net door mist of laaghangende of sluierbewolking heen breekt. Bedenk dat een print van een al harde digitale foto gewoonlijk nog harder wordt en vervolgens een afbeelding van die print in dit tijdschrift nog weer harder, zodat in de lichtste en donkerste partijen alle doortekening en detail verdwenen kan zijn.

Zo loopt je de kwaliteit als droog zand tussen de vingers door. Bedenk overigens dat je als een foto aan de contrastrijke harde kant is, je hem met je fotobewerkingsschuifbalken ook minder contrastrijk kunt proberen te maken. Ook met hooglicht dempen en schaduw ophalen in een RAW-converter of met software zoals Photoshop kun je foto's zachter maken en beter in balans brengen.

De eerste prijs is voor deze foto van een Braamsluiper. Deze foto behaalde 37 punten en dertien juryleden selecteerden deze foto bij de beste drie van de tien finalisten.
Foto: Joke Stuurman-Huitema.

■ Namens de jury, Koos Dansen, Arnhem, j.dansen@chello.nl.

Publieksprijs Jaap Taapken Vogelfotoparade 2012

De achtentwintigste uitreiking van prijzen voor de Jaap Taapken Vogelfotoparade vond plaats in de Schaapskooi in Schoonrewoerd op zaterdag 30 maart. In de zaal werden alle 85 ingezonden foto's getoond. Deze keer mooi verlicht met kleine spotjes.

Er waren ruim veertig gasten die eerst werden verwelkomd met een kopje koffie of thee. Tegen half drie opende hoofdredacteur Rob Kole van *het Vogeljaar* de bijeenkomst met een kort welkom en overzicht van de middag. Daarna kreeg Wim Smeets het woord. Hij vertoonde eerst een korte film over de Donaudelta en de Dobrodgea in Roemenië. Een verslag van de reis die hij in juni 2012 had gemaakt als reisleader van een vogelreis voor Blue Elephant. In deze film konden de aanwezigen

Martin Boekhoudt, penningmeester van de Stichting Het Vogeljaar, reikt de prijs uit aan Joke Stuurman-Huitema. Foto: Wim Smeets.

een indruk krijgen van de massaliteit en de makte van de vogels in dit gebied. Vele soorten die in Nederland nauwelijks te benaderen zijn, kan men hier van dichtbij bekijken, fotograferen en filmen. De sfeer van de reis was goed weergegeven in deze film.

Na een half uurtje vertoonde Wim een kleine honderd beelden van een fotoreis van een week die hij in mei 2012 had gemaakt met enkele vrienden in hetzelfde gebied in Roemenië. Zowel in de film als in de fotoserie kwamen bijzondere beelden van de Veldrietzanger *Acrocephalus agricola* aan bod. Deze vogelsoort heeft in de Dobrodgea zijn meest westelijke broedgebied. De vogelsoort broedt verder nog op de Krim en aan de oostkant van de Zwarte Zee. Het grootste aantal foto's betrof aan water gerelateerde vogels, maar dat lijkt logisch in dit gebied. Prachtige rallen, Woudaapjes, Roze Pelikanen en indrukwekkende Zeearenden kwamen voorbij. Daarnaast landvogels zoals Hop, Zwarte Specht, Roodpootvalk en aan het einde een serie over Bijeneters. Daarbij een bijzondere opname van parende Bijeneters. Na de presentaties werd een korte pauze gehouden om iedereen nogmaals in de gelegenheid te stellen om de fototentoonstelling te bekijken en om de stembriefjes in te vullen voor de publieksprijs. Ieder mocht drie foto's noemen die aan aanmerking kwamen voor de publieksprijs. Na de pauze las Koos Dansen het juryrapport van de fotowedstrijd voor. Aansluitend reikte Martin Boekhoudt - penningmeester van de Stichting Het Vogeljaar - de prijzen uit. Met de hoofdprijswinnares Joke Stuurman-Huitema ging hij op de foto. Het was overigens niet voor het eerst dat Joke met een prijs naar huis ging bij deze jaarlijkse wedstrijd.

Na deze prijsuitreiking werd ook nog de winnaar van de publieksprijs bekend gemaakt. Als winnaar kwam uit de bus de Jan-van-gent in de branding van Scheveningen van de fotograaf Peter Soer, die jammer genoeg niet aanwezig was, zodat hij de prijs niet in ontvangst kon nemen. Dezelfde foto was door de jury van de fotowedstrijd ook al met de vierde prijs gehonoreerd. Al met al een zeer geslaagde middag voor de deelnemende fotografen en abonnees van *het Vogeljaar*.

WS